

Skipulagsstofnun
Bt. Egils Þórarinssonar, sviðsstjóra sviðs umhverfismats
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Stykkishólmi, 27. janúar 2020

Efni: Athugasemdir Breiðafjarðarnefndar við frummatsskýrslu um mat á umhverfisáhrifum Vestfjarðavegar (60) í Vesturbyggð.

Tilgangur laga nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar er að „stuðla að verndun Breiðafjarðar, einkum landslags, jarðmyndana, lífríkis og menningarminja“ (1. gr.). Breiðafjarðarnefnd er umhverfis- og auðlindaráðherra til ráðgjafar um allt það er lýtur að framkvæmd laganna (4. gr.).

Í umsögn þessari er eingöngu tekið til þeirra atriða sem tengjast verndarsvæði Breiðafjarðar, sem nær til allra eyja, hólma og skerja á Breiðafirði ásamt fjörum í stærstum hluta fjarðarins, þar með talið í Vatnsfirði (2. gr.). Umsögnin á því aðeins við um hluta af áfanga I í framkvæmdinni.

Í frummatsskýrslu Vegagerðarinnar um Vestfjarðaveg (60) leggur stofnunin til þverun Vatnsfjarðar (grunnvegjalína F). Breiðafjarðarnefnd leggst eindregið gegn þeirri hugmynd af eftirfarandi ástæðum:

- a) Vatnsfjörður er friðlýst svæði (<https://www.ust.is/nattura/natturuverndarsvaedi/fridlyst-svaedi/vestfirdir/vatnsfjordur-vesturbyggd/>) vegna náttúruvegurðar, gróðurfars, dýralífs, jarðfræði, menningarminja og útivistarmöguleika.
- b) Eyjar og fjörur Vatnsfjarðar eru verndaðar skv. lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar.
- c) Í 61. gr. laga um náttúruvernd eru leirur taldar upp sem vistkerfi sem njóta sérstakrar verndar. Forðast beri að raska þess háttar vistkerfum nema brýna nauðsyn beri til.
- d) Breiðafjarðarnefnd bendir á að Ísland hefur fullgilt evrópska landslagssamninginn en honum er meðal annars ætlað að stuðla að verndun, stýringu og skipulagi landslags og að mikilvægi landslags í umhverfi landsins sé viðurkennt. Þverun Vatnsfjarðar hefði veruleg neikvæð áhrif á landslag svæðisins en vegfylling og brú yrðu mjög áberandi á öllu svæðinu. Þverunin hefði til að mynda mjög alvarleg neikvæð áhrif á upplifun ferðamanna í hinni vinsælu Hellulaug, sem sæju grjótfyllingu í stað þess að hafa útsýni langt út á Breiðafjörð.
- e) Þverun Vatnsfjarðar hefði neikvæð áhrif á lífríki í innanverðum Vatnsfirði og myndi skerða búsvæði þörungum og dýra, þar á meðal fugla. Þverunin bryti því í bága við verndarmarkmið 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Að flatarmáli yrði skerðingin ekki stórkostleg en safnast þegar saman kemur, því nú þegar hafa

fjöldmargir firðir verið þveraðir í eða nærri fjarðarbotnum á sunnanverðum Vestfjörðum, þar sem búsvæði hafa verið skert, gjarnan leirur með seti ríku af lífrænum efnum og lifandi dýrum eða líffjölbreyttar klettafjörur. Þetta gerir fjörur við Vatnsfjörð enn dýrmætari en áður.

- f) Ekki hefur verið rannsakað hvaða áhrif þverunar, með fylgjandi breytingum á straumum og setflutningum, hefði á lífríki fjarðarins.
- g) Með þverun er líklegt að Helluhólmi yrði aðgengilegur fyrir refi á stórstraumsfjöru, sem mögulega hefði neikvæð áhrif á fuglalíf þar. Ekki er að sjá að fuglalíf hólmans eða möguleg áhrif refs á það hafi verið metin í frummatsskýrslunni eða gögnum sem henni fylgja.
- h) Ernir njóta sérstakrar verndar samkvæmt lögum um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum (nr. 64/1994).

Í frummatsskýrslu Vegagerðarinnar eru ekki færð sannfærandi rök fyrir nauðsyn þverunar umfram uppbyggingar vegs í eða við núverandi vegstæði. Vissulega fæli þverun í sér lítils háttar styttingu en ekki er hægt að réttlæta þá röskun sem það hefði í för með sér fyrir þetta mikilvæga náttúru- og útivistarsvæði, umfram það að fylgja leið A1 eða A3.

Í ljósi framangreinds leggst Breiðafjarðarnefnd eindregið gegn hugmyndum um þverun Vatnsfjarðar og leggur til að fylgt verði annarri af leiðunum A1 og A3, enda hafi þær minnst neikvæð umhverfisáhrif en tryggi samt góðar samgöngur fyrir íbúa svæðisins.

Virðingarfyllt,
f.h. Breiðafjarðarnefndar,

Erla Friðriksdóttir,
formaður Breiðafjarðarnefndar